

Pöytäkirja: Kouvolan Kaupunginhallitus 13.11.2023**Aika** 13.11.2023 klo 10:00 - 10:53**Paikka** Kaupunginhallituksen kokoushuone**Asiat**

Asia	Liitteet	Otsikko	Sivu
§ 285		Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 286		Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 287	1 - 4	Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2027	6
§ 288		Ammattikorkeakoulujen laskennallisen rahoituksen mallin muuttaminen	34

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Leppänen Jouko	puheenjohtaja	
	Nyberg Jukka	1. varapuheenjohtaja	
	Bamberg Ukko	2. varapuheenjohtaja	
	Karvonen Tapio	jäsen	
	Raunio Milla	jäsen	
	Witting Miia	jäsen	
	Huuhilo Manu	jäsen	
	Kekki Kirsi	jäsen	
	Patjas Janne	jäsen	
	Villikka Anni	jäsen	
	Varjola Liisa	jäsen	
	Pakkanen Markku	jäsen	
	Aikio Jenni	jäsen	

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Muu	Werning Paula	valtuuston pj.	
	Jaanu Mikko	valtuuston 2. varapj.	
	Hasu Jenny	valtuuston 3. varapj.	
	Toikka Marita	esittelijä, kaupunginjohtaja	
	Forsell Tuukka	esittelijä, apulaiskaupunginjohtaja	
	Stoor Jussi	sihteeri, vs. hallintojohtaja	
	Kunnas Hellevi	asiantuntija, talousjohtaja	Kokouksessa paikalla §:n 287 käsittelyn ajan klo 10.00-10.48.
	Sandås Päivi	asiantuntija, kaupunginlakimies	Kokouksessa paikalla §:n 287 käsittelyn ajan klo 10.00-10.48.

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Poissa	Kaunisto Ville	valtuuston 1. varapj.	

Pöytäkirjan tarkastus

Jouko Leppänen, puheenjohtaja

Jussi Stoor, sihteeri

Miia Witting, pöytäkirjan tarkastaja

Jenni Aikio, pöytäkirjan tarkastaja

Pöytäkirja on tarkastettu 16.11.2023.

Pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu.

§ 287 tarkastettiin kokouksessa 13.11.2023.

Pöytäkirja on nähtävänä

Yleisessä tietoverkossa, Kouvolan kaupungin verkkosivuilla 16.11.2023 lähtien.

§ 287 on nähtävillä yleisessä tietoverkossa, Kouvolan kaupungin verkkosivuilla 13.11.2023 lähtien.

Laillisuus ja päätösvaltaisuus**Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 285**

Hallintosäännön 137 §:n mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Kuntalain (410/2015) 103 § 2 mom. mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Hallintosäännön 129 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu lähetetään, mikäli mahdollista vähintään neljä päivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus toimielimen päättämällä tavalla.

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Puheenjohtaja toteaa läsnäolijat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Kaupunginhallituksen päätös:

Läsnäolotarkastuksen tultua suoritetuksi puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajat

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 286

Kuntalain (410/2015) 107 §:n mukaisesti toimielimen kokouksista pidetään pöytäkirjaa.

Hallintosäännön 148 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Hallintosäännön 149 §:ssä todetaan, että pöytäkirja pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kaupungin verkkosivuilla kuntalain 140 §:n mukaisesti salassapitosäännökset huomioiden.

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää valita tämän pöytäkirjan tarkastajiksi tarkastusvuorossa olevat jäsenet Miia Wittingin ja Jenni Aikion sekä varalle Ukko Bambergin.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjan tarkastajiksi jäsenet Miia Wittingin ja Jenni Aikion.

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2027

4603/02.02.00/2023

Kaupunginhallitus 16.10.2023 § 243

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kouvolan taloudellinen tilanne

Kouvolan kaupungin strategisena linjauksena on kaupungin hallittu, vakaa talous. Kouvolan taloustilanne on erittäin tiukka. Vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen Kouvolan kaupungilla on taseessa kertynyttä alijäämää noin 0,5 milj. euroa. Tilinpäätösarvio vuodelle 2023 on 12,0 milj. euroa ylijäämäinen. Nyt laaditun talousarvioesityksen mukainen vuoden 2024 alijäämä on 12,0 milj. euroa. Suunnitelmakaudella talous tulee tasapainottumaan ja kääntymään positiiviseksi tehtyjen toimenpiteiden mukaisesti. Talouden tasapainottaminen vaatii sopeuttamistoimia niin kaupungin palveluiden, henkilöstön kuin omistustenkin osalta. Kouvolan kaupunki tehnyt pitkäjänteisesti sopeuttamistyötä jo vuosien ajan. Vuoden 2024 talousarviota varten kaupunki aloitti sopeuttamistoimenpiteiden suunnittelun jo vuoden 2022 syksyllä. Talouden sopeuttaminen ja kehittämisen ohjausryhmä aloitti

työskentelyn alkuvuodesta 2023 ja ryhmässä linjatut sopeuttamistoimenpiteet sisältyvät talousarvioesitykseen. Sopeuttamistarve on kasvanut vuoden 2023 aikana, kun sote-uudistuksesta johtuvat valtionosuuslaskelmat ovat päivittyneet. Kouvolan, kuten koko Kymenlaakson valtionosuudet tulevat laskemaan vuodesta 2023 merkittävästi. Kouvolan valtionosuudet laskevat 129 prosenttia ja Kymenlaakson 91 prosenttia.

Talousarvioesitys sisältää merkittäviä sopeuttamistoimenpiteitä. Toimenpiteet ovat vuoden 2024 tasossa 15,1 milj. euroa ja vuoden 2027 tasossa 22,9 milj. euroa. Tämä sisältää toimialojen 2 milj. euron lisäsäästöt. 2 milj. euron lisäsäästön merkitys suhteutettuna veroprosenttiyksikön tuottoon on 0,1 prosenttiyksikköä. Talousarvioesityksen sisältämä Veronkorotus 8,61 prosentista 8,9 prosenttiin on vain osa sopeuttamistoimenpiteitä ja ensisijaisesti säästöt saavutetaan avustuksista, palveluverkoista, palvelujen laadusta, henkilöstöstä sekä maksujen ja taksojen sekä tuottojen korotuksista.

Palvelutuotannon kustannukset

Kouvolan palvelutuotanto verrattuna muihin kaupunkeihin on monilta osin kustannustehokasta. Kouvolan nettokäyttökustannuksia muihin kuntiin verrattuna kasvattaa korkeat sote-kustannukset. Kun sote-kustannukset poistetaan nettokäyttökustannuksista, on Kouvolan luvut asukasta kohden lähes samansuuruiset kuin Kymenlaaksossa ja vastaavan kokoisissa kaupungeissa, mutta alle maan keskiarvon. Keskiarvoja korkeammat kustannukset ovat mm. liikunnassa, kirjastossa ja liikenneväylissä. Sen sijaan keskimääräistä edullisemmin Kouvolassa tuotetaan mm. yleishallinto ja kulttuuri. Esimerkkinä tästä on Kouvolan kaupungin avustaa teatteria pienemmällä summalla kuin vertailukaupungit. Palvelutuotannon kustannuksia tulee edelleen tarkastella ja tavoitella kustannustehokkuuden lisäämistä.

Investoinnit ja palveluverkon kehittäminen

Investointien osalta toteutetaan lähtökohtaisesti vain sellaisia kohteita mistä saavutetaan käyttötaloussäästöjä. Talousarvioesityksen sisältämistä rakennusinvestoinneista ainoastaan teatterin laajennuksen ja peruskorjauksen osalta tämä ei täyty. Kokonaisuudessaan investointeja tarkastellaan 10 vuoden suunnitelmassa, jota päivitetään jatkuvasti toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten mukaisesti.

Kouvolassa on tehty uimahalliselvitys ja laaja liikuntapaikkaverkkoselvitys vuonna 2019. Liikuntapaikkaverkosta on toteutettu selvityksen mukaisesti viime vuosien ajan, ja se on ohjannut tulevaa liikuntaympäristön suunnittelua, rakentamista, ylläpitoa ja kehittämistä. Selvityksissä haettiin sekä nopeasti saatavia että pitkän aikavälin säästöjä, mutta niissä tarkasteltiin liikuntainfraa myös kehittämisen ja kuntalaisen näkökulmasta. Tavoitteena on

mahdollisimman laadukas ja kustannustehokas liikuntapaikkojen palveluverkko kaupungin kokoon, vähenevään asukasmäärään ja resursseihin nähden.

Valtuusto päätti keväällä 2022 päätettiin rakentaa uuden uimahallin Urheilupuistoon. Investoinnin tavoitteena on kehittää uimahalliverkostoa niin, että uuden uimahallin valmistuttua uimahallipalvelut keskitettäisiin vuodesta 2027 alkaen Urheilupuistoon rakentuvaan uuteen uimahalliin. Yhden uimahallin malli tuo käyttömenosäästöjä noin 1,4 milj. euroa vuodessa. Uusi uimahalli tulee palvelemaan laajasti kuntalaisia ja käyttäjiä monipuolisilla ja nykyaikaisilla tiloilla sekä palveluilla. Tämä näkyy myös hallin koossa: Urheilupuistoon avautuvan uuden uimahallin allaspinta-ala on noin 1500 allas-m², kun nykyisten uimahallien Urheilupuiston, Kuusankosken, Valkealan ja Inkeröisten hallien yhteenlaskettu allaspinta-ala on tällä hetkellä noin 1400 allas-m². Uuteen esteettömään uimahalliin tulevia palveluja on kartoitettu laajasti asiakaskyselyillä ja eri käyttäjäryhmien osallistamisella.

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen

Valtiovarainministeriön on käynnistänyt kuntien rahoitusjärjestelmän uudistamisen syksyllä 2023. Uudistuksen kohteena on kuntien peruspalvelujen valtionosuudet. Uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti, eikä jaettavissa oleva summa kasva. Uudistuksen on määrä tulla voimaan vuonna 2026. Valtionosuudet on arvioitu talousarvioon valtiovarainministeriön 10.10.2023 julkaiseman laskelman mukaisesti, suunnitelmavuodet perustuvat arvioihin. TE-uudistuksen valtionosuudet sekä kustannukset on arvioitu hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti kustannusneutraalisti.

Henkilöstö

Kaupungin palveluksessa oli elokuun 2023 lopussa henkilöstöä yhteensä 2817, joista vakinaisia oli 2204, määräaikaista 461 ja tukitoimenpitein työllistettyjä 152. Henkilöstö on vähentynyt edellisvuodesta 183:lla. Tähän ovat vaikuttaneet erityisesti vuodenvaihteessa liikkeenluovutuksella toteutetut henkilöstösiirrot. Hyvinvointialueiden varsinaisen toiminnan käynnistymisen vaikutukset henkilöstöön ovat olleet enää vähäiset. Hyvinvointialueen palvelukseen siirtyi vuodenvaihteessa yhteensä 67 henkilöä. Kaupungin henkilöstöstä on noin 62 prosenttia opetus- ja varhaiskasvatushenkilöstöä. Kouvolan kaupunki tuottaa edelleen palveluja pääasiassa omana toimintanaan.

Kouvolan kaupungilla on noudatettu erittäin tiukkaa henkilöstösuunnittelua vuodesta 2019 lähtien, jolloin sote-palvelut hallintoineen siirtyivät kuntayhtymälle. Vakinaisen henkilöstö on vähentynyt vuodesta 2019 alkaen (pl. liikkeenluovutukset) yhteensä 199:llä. Samaa linjaa noudatetaan tulevina vuosinakin ja kaupungin henkilöstömäärä jatkaa vähenemistään. Eläkepoistumasta ja muusta

lähtövaihtuvuudesta on hyödynnetty vuodesta 2019 alkaen keskimäärin 21 prosenttia. Konsernipalvelujen osalta on hyödynnetty 33 prosenttia, sivistyksen osalta 11 prosenttia sekä tekniikka ja ympäristö -toimialan osalta 37 prosenttia. Henkilöstötarvetta tarkastellaan jatkuvasti suhteessa muuttuviin palveluverkkoihin ja palvelujen tuottamistapoihin sekä toimintojen kehittämiseen ja digitalisaation edistämiseen. Henkilöstön siirtyminen eläkkeelle jatkuu lähivuosina runsaana, joten samanaikaisesti on tehtävä toimenpiteitä, joilla varmistetaan osaavan työvoiman saaminen kaupungin palveluihin. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ja työkyvyn tukeminen ovat myös keskeinen osa hyvää talouden hoitoa. Vuonna 2024 panostetaan merkittävästi työkykyjohtamisen kehittämiseen ja sairauspoissaolojen vähentämiseen.

Lautakuntien talousarvioesitykset

Lautakunnat ovat osaltaan käsitelleet talousarvioesityksensä ja hyväksyneet ne kaupunginhallituksen kehyksessä määritellyn suuruisena lukuun ottamatta liikunta- ja kulttuurilautakuntaa. Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus on kehyksen mukainen ja talous tasapainottuu taloussuunnittelukaudella. Kehyksen hyväksymisen ja lautakuntien käsittelyn jälkeen talousarvioon on tehty keskitetysti tarkistuksia mm. henkilösivukulujen, poistojen, verotulojen, valtionosuuksien sekä rahoitustuottojen ja -kulujen osalta.

Ulkoinen tuloslaskelma milj. e	TP 2022	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	51,5	44,4	42,6	42,6	42,5	42,9
Valmistus omaan käyttöön	1,5	1,6	1,9	1,9	1,9	1,9
Toimintamenot	-617,1	-238,0	-232,2	-244,4	-244,1	-244,0
Toimintakate	-564,1	-192,0	-187,7	-199,9	-199,6	-199,3
Verotulot	381,0	211,5	201,8	209,5	214,9	219,4
Valtionosuudet	179,2	16,6	-4,1	10,2	12,3	14,6
Rahoitustulot ja -menot	9,1	3,8	6,3	7,2	6,7	5,7
Vuosikate	5,1	39,9	16,3	27,0	34,3	40,4
Poistot ja arvonalentumiset	-25,2	-28,0	-27,6	-27,9	-28,4	-30,3
Satunnaiset erät	0,0					
Tilikauden tulos	-20,1	11,9	-11,3	-0,9	5,9	10,1
Tilinpäätöserät	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Tilikauden yli-/alijäämä	-20,0	12,0	-11,2	-0,8	6,0	10,2
Kertynyt yli-/alijäämä	-0,5	11,5	0,3	-0,5	5,5	15,7
Kunnallisveroprosentti	21,25	8,61	8,90	8,90	8,90	8,90
Toimintakatteen muutos %	3,3	-66,0	-2,3	6,5	-0,1	-0,2
Vuosikate, % poistoista	20,3	142,4	59,2	96,8	120,8	133,5
Vuosikate, euroa/asukas	64,3	508	210	350	449	535
Asukasmäärä vuoden lopussa	79 434	78 462	77 916	77 145	76 391	75 659

Investoinnit ja rahoitus

Investointimenot talousarviovuodelle 2024 ovat yhteensä 35,6 milj. euroa. Investointitulot muodostuvat investointien luovutustuloista, joita kertyy 0,6 milj. euroa. Kaupungin nettoinvestoinnit ovat 35,0 milj. euroa vuodelle 2023, josta kärkihankkeiden osuus on 4,1 milj. euroa.

Vuonna 2024 lainakannan arvioidaan kasvavan 28,4 milj. euroa vuoden 2023 tilinpäätösennusteeseen nähden ja olevan 4 414 euroa asukasta kohden. Lainakanta ei ole juurikaan kasvanut vuoden 2022 tilinpäätökseen verrattuna.

Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelma sekä esittelymateriaali ovat **liitteinä**.

Asiaa ovat kokouksessa esittelemässä erillisen aikataulun mukaisesti talousjohtaja Hellevi Kunnas, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, sivistysjohtaja Veikko Niemi, kasvatus- ja opetusjohtaja Vesa Toikka, tekninen johtaja Hannu Tylli, henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, toimitilajohtaja Katja Ahola, kehittämispäällikkö Karoliina Kanerva sekä tytäryhteisöjen toimitusjohtajat tai heidän edustajansa.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää palauttaa vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelman uudelleensoveltamiseen.

Asian käsittely:

Asiaa käsiteltiin kokouksessa 16.10.2023 ja sen käsittelyä jatkettiin jatkokokouksessa 17.10.2023.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus päätti palauttaa vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelman uudelleensoveltamiseen.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Tekninen johtaja Hannu Tylli, sivistysjohtaja Veikko Niemi, kasvatus- ja opetusjohtaja Vesa Toikka, toimitilajohtaja Katja Ahola ja henkilöstöjohtaja Päivi Karhu olivat läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginhallitus keskeytti asian käsittelyn klo 10.24 ja jatkoi käsittelyä klo 11.45.

Kaupunginhallitus keskeytti asian käsittelyn klo 13.28 ja jatkoi käsittelyä klo 14.15.

Kaupunginhallitus keskeytti asian käsittelyn klo 15.28 ja jatkoi asian käsittelyä jatkokokouksessa 17.10.2023 klo 9.00.

Kehittämispäällikkö Karoliina Kanerva, KSS Energia Oy:n toimitusjohtaja Marko Riipinen, Kouvola Innovation Oy:n toimitusjohtaja Kimmo Niemi, Kouvolan Asunnot Oy:n toimitusjohtaja Jari Niemi, Kouvolan Ammattiopisto Oy:n toimitusjohtaja Petri Tani ja taluspäällikkö Saila Puhjo, Kouvolan Teatteri Oy:n toimitusjohtaja Tiina Luhtaniemi ja hallintojohtaja Mervi Ihalainen, Kouvolan Vesi Oy:n toimitusjohtaja Ari Mikkela, Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n toimitusjohtaja Mika Lyytikäinen ja Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy:n toimitusjohtaja Kari Tähti olivat läsnä jatkokokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginhallituksen jäsen Miia Witting poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallituksen jäsen Manu Huuhilo poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallitus piti kokoustaunon jatkokokouksen aikana klo 11.17 - 12.30 ja klo 14.00 - 14.15.

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 271

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Edellisen käsittelyn jälkeen talousarvioesitykseen on tehty tarkennuksia sekä muutamia muutoksia. Päätösehdotus pohjautuu kaupunginvaltuuston kuntalain mukaiseen toimivaltaan päättää kaupungin talousarviosta. Muut kaupungin toimielimet tulevat tekemään niille hallintosäännön mukaan kuuluvat päätökset asioissa, joissa kaupunginvaltuusto on käyttänyt toimivaltaansa päättää eri toimialojen määrärahoista.

Taustaa

Valtioneuvoston 8.5.2008 päivätyn päätöksen mukaisesti Anjalankosken kaupunki, Elimäen kunta, Jaalan kunta, Kouvolan kaupunki, Kuusankosken kaupunki ja Valkealan kunta (myöhemmin liitoskunnat) lakkautettiin ja tilalle perustettiin niiden nykyiset alueet kattava uusi kunta, joka otti käyttöönsä Kouvola -nimen ja kaupunki -nimityksen. Päätös tuli voimaan 1.1.2009 lukien.

Uuden kunnan perustamisen tavoitteena oli vahvistaa kunta- ja palvelurakennetta Pohjois-Kymenlaaksossa yhdistämällä kuuden kunnan voimavarat vuoden 2009 alusta ja saada aikaan uusi elinvoimainen kunta, joka kykenee saamaan alueen väestökehityksen positiiviseksi, turvaamaan palveluiden saatavuuden ja laadun, kuntatalouden vakauden ja demokraattisen päätöksenteon vahvan peruskunnan puitteissa.

Liitoskuntien taloustilanne oli edellä mainittuna uuden kaupungin perustamisajankohtana merkittävilta osin heikko. Muun muassa kahdella liitoskunnalla oli syntynyt kertynyttä alijäämää joka vuosi vuodesta 2004 lukien uuden kunnan perustamiseen asti. Vuonna 2008 kolmella liitoskunnalla oli sekä negatiivinen vuosikate että negatiivinen investointien tulo-rahoitusprosentti eli tulo-rahoitus ei riittänyt vuosittaisiin menoihin ja investointien omahankintamenoa ei pystytty rahoittamaan lainkaan kunnan tulo-rahoituksella. Perustettu kaupunki sai valtiolta yhdistymisavustusta 13,24 miljoonaa euroa.

Heikko taloustilanne, alueen väestön jatkuva väheneminen, huoltosuhteen heikkeneminen muuttotappioalueena sekä elinkeinorakenteen yksipuolisuus ovat olleet uuden kaupungin perustamisvaiheen haasteina ja ovat sitä edelleen. Väestömäärä on vähentynyt vuodesta 2008 lukien alueella lähes 9 000 henkilöllä ja työpaikkojen määrä noin 4 500 työpaikalla. Toisaalta yksittäisten yritysten määrä on kasvanut tällä tarkastelujaksolla lähes 900 yrityksellä. Myös kuntien välisessä muutossa lähtömuutto 15–29-vuotiaiden kohderyhmässä on pienentynyt aivan viime vuosina. Alueen koulutustarjonta on kasvanut ja Kouvolan alueelle on saatu viime vuosina aivan uusia lähikoulutuskokonaisuuksia niin ammattikorkeakoulutuksen kuin yliopistokoulutuksenkin osalta ja tämä voinee osaltaan vaikuttaa siihen, että kaupungin veto- ja pitovoima nuorten keskuudessa on hieman parantunut.

Kouvolan palveluverkon päivittämiseen sekä henkilöstömäärään olisi kuitenkin pitänyt pystyä reagoimaan kokonaisvaltaisesti välittömästi uuden kaupungin perustamisen jälkeen, jotta kaupungin talous olisi saatu vahvemmin tasapainoon ja kaupunkilaisten palvelut tuotettua laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Kaupungille on syntynyt niin sanottua laskennallista alijäämää vuodesta 2009 lukien 120 miljoonaa euroa vuoden 2022 loppuun mennessä.

Vuoden 2009 kuntaliitoksen jälkeen käynnistettiin vuonna 2017 koko kaupungin kattava sivistyksen palvelujen palveluverkkoselvitys. Palveluverkkojen päivityksen pohjalta pystytään tekemään myös henkilöstömitoitusten päivitykset. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa päivitetään tällä hetkellä uudelleen ja siinä huomioidaan tehdyt perusopetuksen verkkopäätökset. Perusopetuksen osalta marraskuussa 2019 tehty verkkopäätös 20 perusopetusyksikön

rakenteesta on toteutuksessa ja valmis kokonaisuudessaan vuoden 2030 loppuun mennessä. Kouluverkkoon tehdään uusia päivityksiä vielä tällä valtuustokaudella ja nopeutetaan päätettyjen yhtenäiskoulujen toteutusten aikatauluja.

Toisen asteen lukio-opetuksen osalta on siirrytty viiden lukion mallista kahteen päivälukioon ja iltalukioon. Ammatillinen koulutus on yhtiötetty ja toimii ilman kaupungin erillistä rahoitusta. Suurimmista ja käyttötaloustaloustalouksistaan merkittävimmistä palveluverkkopäätöksistä on tekemättä liikunnan osalta uimahallien ja jäähallien verkkopäätökset, mutta myös liikuntapalveluita on sopeutettu vastaamaan nykyistä väestöpohjaa, samalla liikuntapalveluita kehittäen. Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden osalta palveluverkkoa on tiivistetty ja jatkossa haetaan uusia toimintamalleja tuottaa ao. palveluita.

Kaupunki on sopeuttanut palveluverkkorakennettaan viimeisten vuosien aikana tehdyillä linjauksillaan tarkastellen kaupunkia kokonaisuutena. Kaupungin keskusta sijaitsee maantieteellisestikin hyvin lähellä kaupungin keskipistettä ja on saavutettavissa niin kaupungin ulkopuolelta kuin kaupungin sisäisessä liikenteessä. Kaupungin ydinkeskustan ympärillä, kymmenen kilometrin säteellä, asuu reilu 70 %:a kaupungin asukkaista. Tämän takia on ollut perusteltua sijoittaa kertaluontoiset investoinnit, kuten uimahalli ja teatteri kaupungin ydinkeskustaan. Samaan aikaan halutaan säilyttää ja ylläpitää kaupunkilaisten lähipalvelut, kuten varhaiskasvatus, vähintään perusopetuksen alakoulu sekä kulttuuri- ja liikuntapalveluita kahdeksassa kaupunkitaajamassa, huolehtien samalla alueen teknisestä infrasta.

Kouvolan kaupunki seuraa säännöllisesti oman palvelutuotantonsa kustannuskehitystä eri tasoilla vertailukaupunkeihinsa nähden ja pyrkii sopeuttamaan palvelutuotantoaan väestörakenteen ja sen alueellisen sijoittumisen näkökulmasta. Kouvolan väestökehitys ja -rakenne on kuitenkin vertailukaupunkeihin nähden haastavin ja sopeuttamistarve olisi suurempi, kuin mitä kaupunki on tähän mennessä pystynyt toteuttamaan. Palveluiden kustannusrakenteen tarkastelua kaupunginhallitustasolla on kuluvalla valtuustokaudella syvennetty yksikkökohtaiseen tarkasteluun ja tämä tarkastelu valmistuu vuoden 2024 aikana niin, että se pystytään huomioimaan vuoden 2025 talousarviovalmistelun yhteydessä. Tavoitteena on löytää tämän yksikkökohtaisen tarkastelun jälkeen lisää sekä kehittämis- että säästökohteita kaupungin toiminnassa.

Lisäksi kaupunki on tehnyt ja teettänyt lukuisia palveluverkko- ja talousselvityksiä työryhmissä, joissa on ollut myös poliittinen edustus. Näiden selvitysten pohjalta jokaisella valtuutetulla ja henkilöstöllä on ollut mahdollisuus syventää tietämystään kaupungin taloustilanteesta sekä käsitystä kaupungin palveluverkkorakenteesta ja sen

kustannusvaikutuksista. Asioita on valmisteltu vuosia, yli valtuustokausien.

Jatkuvasta säästämisestä pitäisi pystyä kuitenkin rakenteellisten päätösten pohjalta keskittymään ja resurssioimaan toimintaa tulevaisuudessa vahvemmin kaupungin elinvoiman kehittämiseen.

Palvelutuotannon kustannukset

Palvelutuotannon kustannusten osalta on tehty vertailuja Kouvolan ja 50 000–100 000 asukkaan kuntien välillä. Näitä kuntia on Kouvola mukaan lukien 12 kpl. Vuoden 2022 kustannuksissa on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen kustannukset mukana. Kun ne poistetaan, Kouvolan nettokäyttökustannukset kokonaisuudessaan ovat vain hieman kalliimmat kuin 50 000–100 000 asukkaan kunnissa keskimäärin. Palvelukohtaisesti on merkittäviä eroja. Kouvola on selvästi kalliimpi varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa, kirjastopalveluissa, liikunta- ja ulkoilupalveluissa sekä liikenneväylien, katujen ja yleisten alueiden osalta eli palveluissa, joissa on paljon tiloja tai joiden laajuus perustuu kaupunkirakenteeseen. Yleishallinto, kulttuuripalvelut kirjastoa lukuun ottamatta sekä puistot ja viheralueet ovat Kouvolassa edullisempia.

Kouvolan palveluverkkoa ei ole pystytty sopeuttamaan ja keskittämään riittävästi väestömäärän vähenemisen ja väestön alueellista sijoittumista edellyttämällä tavalla. Vertailukuntiin nähden Kouvolassa väestön väheneminen on ollut suurinta lasten ja nuorten sekä työikäisten osalta viime vuosina. Kouvolassa on ulkomaalaisia 2 267, mikä on 2,9 % kaupungin väestöstä. Koko maassa vastaava luku on 5,8 %. C21 kaupunkien joukossa ulkomaalaisten osuus väestöstä on Kouvolassa kolmanneksi pienin. Kouvolan nettomaahanmuutto on ollut koko 2000-luvun positiivinen, suurimmillaan 285 vuonna 2008 ja pienimmillään 35 vuonna 2003. Viime vuonna nettomaahanmuutto oli Kouvolassa 200, Kouvolan vertailukunnista Joensuussa 672, Lappeenrannassa 909, Mikkelissä 246 ja Rovaniemellä 206. Kouvolan maahanmuutto kasvaa tänä vuonna voimakkaasti, kuten myös muualla Suomessa. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan tammi-syyskuun aikana Kouvolan nettomaahanmuutto oli 382, Joensuun 693, Lappeenrannan 830, Mikkelin 375 ja Rovaniemen 443.

Jatkotarkastelussa otetaan toimialoittain mukaan kaikki palveluluokituksen mukaiset palvelut siltä osin kuin niitä tuotetaan Kouvolan kaupungin toimesta. Vertailukunniksi on valittu Joensuu, Lappeenranta, Mikkelin ja Rovaniemi. Kustannusvertailuun sisällytetään henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat, avustukset, muista kuluista vuokratulot, poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytystuotot ja -kulut. Lisäksi vertaillaan toimintatuottoja.

Vertailussa tarkastellaan myös palvelutuotannon volyymiä erilaisilla tunnusluvuilla.

Kustannusvertailun tiedot on poimittu tutkiahallintoa.fi –palvelusta. Tiedot perustuvat kuntien talousraportointiin Valtiokonttorille. Raportointi perustuu Kuntalain 120 a § Kunnan toiminnan, talouden ja palvelutuotannon tietojen tuottaminen ja toimittaminen.

Kunnallisveron korotus

Kunnallisveron korotuksen vaikutus keskituloisen palkansaajan (mediaani vuoden 2022 ansiotuloista Kouvolaassa) maksamiin veroihin on 93 euroa vuodessa eli 8 euroa kuukaudessa. Kunnallisveroa maksetaan ansiotuloista, kunnallisveron osuus riippuu veroprosentin lisäksi ansiotulojen määrästä ja lajista, joka vaikuttaa tulosaajan saamiin vähennyksiin. Veronmaksajien Keskusliiton mukaan vuonna 2023 keskimääräisillä kunnallisveroprosenteilla kunnallisveroa maksetaan noin 17 650 euron vuosipalkasta lähtien.

Kuntatalouden ennustettu heikkenemä tuo veronkorotuspainetta useisiin kuntiin Suomessa. Kouvolan esitetty kunnallisveroprosentti, 8,9 %, on verrokkikuntien veroprosenttiesityksiä alhaisempi Kotkan ja Mikkelin (9,4 %) osalta, muissa verrokeissa prosentit ovat Joensuu (2023: 7,9), Lahti (8,1), Lappeenranta (8,3) ja Rovaniemi (8,9).

Konsernipalvelut

Konsernipalvelujen osalta kaupunginjohtajan esitys pitää sisällään elinkeinoyhtiö Kouvola Innovation Oy:n (Kinno) palvelusopimuksen 500 000 euron leikkauksen vuonna 2024. Kinnon tulee sopeuttaa toimintaansa vastaavasti ja Kinnon painopistealueista ja talouden sopeuttamisesta neuvotellaan tarkemmin palvelusopimusta päivitettäessä. Kaupunki ostaa vuonna 2023 elinkeinon kehittämispalvelua Kinnolta 2,3 milj. eurolla. Valtakunnallinen keskiarvo vuonna 2022 on ollut 27 euroa/asukas. Kinnon palvelusopimuksen arvo leikkauksen jälkeen n. 23 eur/asukas. Kaupunginjohto neuvottelee Kinnon kanssa sopimuksen yksityiskohdat talousarvion hyväksymisen jälkeen. Neuvotteluissa sovitaan Kinnon toiminnan painopistealueista sekä kaupungin tavoitteista elinkeinoyhtiön toiminnalle. Kaupunginhallitus hyväksyy Kinnon vuoden 2024 palvelusopimuksen tammikuussa 2024.

Edelliseen esitykseen nähden on tehty avustusleikkauksiin seuraavat muutokset: Sote-avustuksiin lisättiin 30 000 euroa ja kumppanuussopimuksiin 20 000 euroa. Vastaava vähennys tehtiin hankerahoituksesta, jolloin konsernipalvelujen toimintakate pysyi ennallaan. Sopimuskumppaneiden avustuksiin on varattu vuodelle 2024 yhteensä 74 500 euroa (96 500 euroa 2023), summa koostuu:

- Kouvolan hyvinvointiyhdistykset ry 5 000 euroa: järjestön kattojärjestötyö yhdistysten tukemiseksi
- Kouvolan Kipinä ry 49 500 euroa: vähävaraisten ruoka-aputoiminta
- Kuusankosken Apuva ry 5 000 euroa: järjestön kattojärjestötyö yhdistysten tukemiseksi
- Monikulttuuriyhdistys Saaga ry 15 000 euroa: kansainvälisen työn resurssi.

Ennakollinen vaikutusten arviointi on tehty Kouvolan kaupungin avustuksista sopimuskumppaneille, **Liitteenä** kooste 23.10.2023 ja ennakkovaikutusten arvioinnit. Avustusten muutosten vaikutusten arvioinnissa on käytetty kaupungin tarkastelupohjaa, jossa kolmea vaihtoehtoa tarkastellaan viidestä näkökulmasta: vaikutusten kohteet, kuntalainen, organisaatio ja henkilöstö, ympäristö sekä talous. Vaihtoehdot ovat 1) avustusten nykytilanne, 2) avustukset puolittuvat tai pienenevät, 3) avustukset loppuvat.

Sopimuskumppaniyhdistyksiä pyydettiin ottamaan tiiviisti kantaa eri vaihtoehtojen olennaisimpiin vaikutuksiin toiminnassa. Asian valmistelussa kaupunginhallitukselle sopimuskumppanien esittämiä näkemyksiä arvioitiin 23.10.2023 hyvinvointipäällikön johdolla. Virkatyönä tehdyt johtopäätökset perustuvat yhdistysten esittämiin arvioihin ja yhdistysten toimittamiin puolivuotisraportteihin heinäkuussa 2023.

Kaupunginhallituksen myöntämiin sosiaali- ja terveystalouden järjestöjen sekä yhteistyökumppaneiden harkinnanvaraisiin toiminta-avustuksiin 30 000 euroa varataan vuodelle 2024 (46 915 euroa vuonna 2023). Avustusten nimi muutetaan hyvinvointiavustuksiksi, jakoperusteet päivitetään ja yhdistetään yhdeksi toiminta-avustusmuodoksi. Järjestöt voivat hakea myös avustusta perintö-, lahjoitus- ja testamenttirahastosta mikäli kriteerit täyttyvät.

Tilapalvelun pieninvestointien ylärajasta päätetään talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden hyväksymisen yhteydessä. Ylärajaa esitetään laskettavaksi 0,8 milj. eurosta 0,5 milj. euroon.

Tilapalveluiden toimivaltaa investointien hankesuunnitteluvaiheessa vahvistetaan siten, että tilapalvelut määrittelee hankkeen maksimitilamitoituksen, jotta tiloista tehdään mahdollisimman kustannustehokkaat. Jokaisen uuden tilan tarpeet arvioidaan tarkasti ja ne voivat olla enimmillään kansallisten keskiarvomitoitusten mukaisia. Asia huomioidaan hallintosäännön seuraavassa päivityksessä, toimialojen välisissä neuvotteluissa sekä viranhaltijoiden tehtävänkuivissa.

Konsernipalvelut/yhteenveto muutoksista

Kolmannen sektorin avustusleikkauksia on pienennetty, ei vaikutusta toimintakatteeseen. Tilapalveluiden ohjausroolia investointien hankesuunnittelussa vahvistetaan hallintosäännön muutoksen kautta. Toimialan/toimielimien toimintakate pysyy ennallaan.

Sivistys/Perusopetuksen palveluverkko

Valtuuston hyväksymän perusopetuksen palveluverkkoselvityksen (11.11.2019 §121) mukaiset toimet ovat edenneet sitä mukaa, kun investointisuunnitelmat ovat edenneet toteutukseen. Sarkolan koulu ja Valkealan monitoimitalo ovat valmiina ja Inkeröisten monitoimitalo alkaa rakentua. Marjoniemen koulun sijainnista tehdään lautakunnassa päätös tammikuuhun 2024 mennessä. Kuusankosken yhtenäiskoulun suunnitelmat tarkennetaan oppilasmitoituksen osalta. Marjoniemen hankesuunnitelman päivitys tuodaan lautakuntaan alkuvuonna 2024. Investointipäätös sovitetaan kaupungin investointiohjelmaan. Näiden jälkeen muutos on pääosin toteutettu. Kehittämissuunnitelman tavoitteena oli noin 8 milj. euron säästöpotentiaali, jolla leikataan kustannusten kasvua. Kustannuskasvu suhteessa valtionosuuksiin on merkittävä kohti 2030-lukua mentäessä. Oppilasennusteissa 2030-luvulle siirryttäessä tapahtuu oppilasmäärän vähenemistä ikäluokkien pienentyessä edelleen.

Keskustojen kehitys kantaa sisäisen muuttoliikkeen kautta pidempään. Koulukeskittymät mahdollistavat paremman resurssin käytön kuin vastaavasti hajautettu rakenne. Suuremmissa yksiköissä opetusryhmien koot voidaan optimoida tarkoituksenmukaisiksi ja tehokkaiksi. Mikäli opetusta annettaisiin pienissä yksiköissä, se edellyttäisi suurempaa resurssin käyttöä opiskelijaa kohden. Opettajien yhteistyöllä lisätään opetuksen laatua sekä ala- että yläkoulun oppilaille. Ohjaajaresurssia voidaan hyödyntää joustavasti talon sisällä. Parempia henkilöstöresursseja ovat myös sekä laaja-alaisen erityisopettajan että opiskeluhuollon henkilöstön läsnä oleminen koulussa joka päivä. Monialainen ja moniammatillinen yhteistyö on mahdollista jokaisena koulupäivänä.

Alkuperäisen palveluverkkopäätöksen mukaisesti Pilkanmaan ja Hirvelän koulut suljettaisiin vasta, kun Kuusankosken uusi yhtenäiskoulu olisi valmistunut. Asia nostetaan esille nopeammalla aikataululla kaupungin taloudelliseen tilanteeseen sekä kasvatukselle ja opetukselle esitettyihin säästötavoitteisiin liittyen. Vähenevä oppilasmäärä sekä Pilkanmaan että Hirvelän kouluissa mahdollistaa koulujen sulkemisen varhennetussa aikataulussa. Pilkanmaan koulun oppilaat voidaan sijoittaa Keskustan kouluun Kuusankoskelle ja Hirvelän koulun oppilaat sijoitetaan Naukion kouluun. Oppilaita ei ole tarvetta hajauttaa useisiin eri kouluihin. Syksyllä 2022 tehtyjen

laskelma-arvioiden mukaan käyttötalous- ja kiinteistökustannukset supistuvat n. 1 milj. euroa, kun Kuusankosken yhtenäiskoulu valmistuu ja kouluverkkoratkaisu on toteutunut. Kustannussäästöt tarkentuvat, kun toimeenpanoprosessi etenee päätökseksi ja rakennussuunnittelu valmistuu. Perusopetuksen kehittämisen ohjausryhmä käynnistää toimintansa marraskuussa 2023 ja ohjausryhmän työn on tavoitteena olla valmiina joulukuussa 2023. Kuusankosken yhtenäiskoulun rakentamisaikataulua aikaistetaan, niin että koulu valmistuu vuoden 2027 alussa.

Perusopetuksen kieliopetus

Aloittavan valinnaisen A2-kielen ryhmäkoon kasvattaminen 12 oppilaasta 15 oppilaaseen liittyy mm. oppilaiden A2-kielen opintojen keskeyttämiseen perusopetuksen aikana. Keskeyttämiset aiheuttavat sen, että A2-kielen opetusryhmä saattaa kutistua jo 5., 6. ja 7. luokkien aikana matalammaksi kuin alkuperäinen. Tämä aiheuttaa tehottomuutta resurssin käytössä. Lappeenrannan ja Lahden aloittavien ryhmien koot ovat 16. Mikkelin ryhmäkoko on laskenut 16:sta 12:een lisärahoituksen turvin, Joensuun ryhmäkoko on 12 ja Rovaniemellä 10 (suunnitelmissa nostaa rajaa 12-14).

Kielten opetuksessa kehitetään suuntaa etäyhteyksiä hyödyntävään opetukseen. Tällä hetkellä Valkealan yhtenäiskoulu, Jokela-Niinistön alakoulu sekä Utin koulu ovat tehneet yhteistyötä, ja A2-saksan kielen opiskelusta etäyhteyksin toteutettuna on tullut hyvää palautetta. Näiden hyvien kokemusten pohjalta voimme lähteä kehittämään eteenpäin toimintakulttuuriamme kielten opetuksessa. Nykyisen lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaan perusopetus järjestetään pääsäännön mukaan lähiopetuksena ja tämä on myös jatkossa pääasiallinen tapa järjestää opetusta opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan.

Varhaiskasvatuksen palveluverkko

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoon kohdistuvat investoinnit parantavat tehokkuutta mm. Kaunisnurmen, Haanojan sekä Korian yhtenäiskouluratkaisun myötä voidaan yhdistää myös päiväkoteja alueella.

Varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittämissuunnitelmassa (KV 15.3.2021):

- Naukion päiväkotia (otettu käyttöön huhtikuussa 2023)
- Valkealan päiväkotia (Monitoimitalo) (valmistuu 2024)
- Inkeröisten monitoimitalon yhteyteen tuleva päiväkotia (valmistuu 2025)
- Kaunisnurmen päiväkotia, uudelleen valmistelussa mitoituksen osalta

- Korian päiväkotiverkon tiivistäminen, odottaa Korian yhtenäiskouluratkaisua

Talouden sopeuttamis- ja kehittämistoimenpiteinä:

- Vaativan vuorohoidon (viikonloppu- ja yöhoidon) keskittäminen käynnissä ja valmistelussa. Yöhoito siirtyy Valkealasta ja todennäköisesti viikonloppuhoito Korian Lehvätien päiväkodista Jaakonpuiston päiväkotiin vuoden 2024 alusta alkaen. Vuorohoitoa järjestetään eri taajamissa myös jatkossa, vähintään ns. laajennetun aukioloajan puitteissa (esim. ma-pe 5.30–22.30). Kaunisnurmen päiväkodin valmistuttua olisi mahdollisuus laajempaan vuorohoidon keskittämiseen
- Haanojan kirjaston tilojen käyttöönotto Haanojan päiväkodin käyttöön yhden ryhmän osalta. Tämä ratkaisu on valmistelussa
- Avoimen varhaiskasvatuksen palvelujen laajuuden ja toteuttamistavan tarkastelu käynnissä (Kehittämishanke käynnissä, joka päättyy 31.12.23)

Palveluverkon kehittämisen tulevia mahdollisuuksia:

- Valmistelussa ja tarkastelun alla Sippolan, Pohjois-Valkealan ja Kaipiaisten ns. pienten lasten talot varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen järjestämisessä.
- Kuusankosken alueella kuntokartoitukset työn alla Mäyränkorven ja Kymintehtaan päiväkodeissa. Kyseessä suhteellisen pienet päiväkodit, joiden palvelut voisi toteuttaa yhdessä yksikössä tehokkaammin.

Sivistys/Uimahalliverkko

Kaupunginvaltuuston päätöksellä 11.11.2019 § 120 uimahalliverkkoa tarkastellaan uuden hallin valmistuttua. Kouvolan ja Kuusankosken uimahalleihin ei tällä välin investoida, vaan tehdään vain välttämättömimmät korjaustoimenpiteet. Kaupunginvaltuusto päätti 2. toukokuuta 2022 kokouksessaan (§ 46), että Kouvolaan rakennetaan uusi uimahalli keskustan Urheilupuistoon sekä investointi säilytetään vuoden 2023 talousarvioon ja vuosien 2023–2026 taloussuunnitelmaan.

Liikunta- ja kulttuurilautakunta hyväksyi Kouvolan uuden uimahallin peruskorjauksen ja laajennuksen hankesuunnitelman kokouksessaan 19.4.2023 (§ 28).

Vuonna 2027 Urheilupuistoon valmistuvan uuden uimahallin allaspinta-ala on noin 1500 allas-m², kun neljän nykyisen uimahallin hallin yhteenlaskettu allaspinta-ala on tällä hetkellä noin 1400 allas-m². Väestöennusteen perusteella Kouvolan uusi uimahalli riittää tulevaisuuden tarpeisiin. Urheilupuistoon rakentuva uusi uimahalli

palvelee laajasti kuntalaisia ja käyttäjiä monipuolisilla ja nykyaikaisilla tiloilla sekä palveluilla.

Kouvolassa on tällä hetkellä 4 uimahallia, jotka kaikki vaatisivat laajaa peruskorjausta lähivuosina korjausvelan ollessa noin 19 milj. euroa. Selvitysten mukaan Suomen kunnista vähintään neljä uimahallia on Kouvolan ohella vain Helsingissä, Lahdessa, Vantaalla, Espoossa ja Tampereella. Kouvolassa on ollut vuonna 2017 vähiten asukkaita yhtä allas pinta-alaneliötä kohden. Nykyisen uimahalliverkon käyttötaloustalokustannukset ovat vuositasolla noin 2,7 milj. euroa ja uuden hallin 1,8 milj. euroa.

Sivistys/Jäähalliverkko

Kaupunginvaltuusto päätti 11.11.2019 kokouksessaan (§ 120), että jäähallien määrärahoista vähennetään 450 000 euroa vuoden 2021 taloussuunnitelmassa ja vähennyksen korvaavat toimintatavat tai uudet tulonmuodostumiset tulee selvittää vuoden 2020 aikana. Käytyjen keskustelujen mm. jääturheiluseurojen kanssa, todettiin, että tulojen kasvattaminen nykyisillä käyttöasteilla on vaikeaa sekä yhdistyksien halukkuus ottaa jäähallia omaan hallintaan on mahdotonta. Liikunta- ja kulttuurilautakunta päätti 20.9.2023 (§ 72) talousarvioesityksessään, että Inkeröiden jäähallin toiminta lakkautetaan vuonna 2027.

Kouvolan kaupunki järjesti 25.9.2023 keskustelutilaisuuden Inkeröiden jäähallien käyttäjäseurojen kanssa, jossa tavoitteena oli löytää vaihtoehtoisia taloudellisia ratkaisuja jatkaa Inkeröiden jäähallin toimintaa vuodesta 2027 eteenpäin. Tilaisuudessa tuli seuraavia esityksiä:

- tasainen korotus liikuntapaikkamaksuihin, kaikkiin tiloihin
- karsitaan muuta liikuntapaikkaverkkoa
- jäähallien laajempi hyödyntäminen, myös kesällä
- lajien tasa-arvoisempi kohtelu (pallolulajit, hiihto jne.)
- lisätään kaukaloita olemassa olevien jäähallien yhteyteen
- yleisöluistelut maksullisiksi
- jäänajon lyhentäminen
- kesäjäiden lisääminen, mahdollisuus leirien järjestämiseen (markkinoidaan ulkopaikkakuntalaisille - kaupallisten järjestäjien ja lajiliittojen leirit)
- yhteistyön kasvattaminen (seurat, Nuorisokeskus Anjala, Kymenlaakson opisto)
- mahdollisen lajiliittojen tuen kartoittaminen

- energiasäästöjen kartoittaminen

Edellä mainituilla toimenpiteillä saavutettavat kustannusvaikutukset ovat erittäin vähäisiä jäähallin käyttökustannuksiin nähden, korkeintaan jotain kymmeniä tuhansia euroja. Inkeröiden jäähallin nettokustannukset ovat vuositasolla hieman yli 300 000 euroa. Tulojen ja tapahtumien lisäämisen arviointi Inkeröiden jäähallin kohdalta osalta on vaikeaa, koska todellista käyttöä on vaikea ennustaa eikä sitouttaa käyttäjiä tulevaisuuteen. Uusien rakennustekniikoiden ja energiaratkaisuja hyödyntämällä esim. kahden kaukalon jäähallissa voitaisiin saavuttaa useidenkymmenien prosenttien energiatehokkuutta, jolloin käyttökustannusten odotusarvo olisi selkeästi alhaisemmat kuin vanhassa hallissa, mutta vaatisi samalla investointikustannuksia.

Sivistys/Kulttuuriavustukset

Kymenlaakson orkesteri Oy:n tuen osittaisesta jatkumisesta vuoden 2026 jälkeen käydään osakassopimuksen mukaiset neuvottelut 31.5.2025 mennessä. Erilaisia säästövaihtoehtoja tulevan orkesterin tuen kattamiseksi muualta kulttuurin ja opiston palveluista analysoidaan ennen sitä. Kaupunki edellyttää, että jatkossa orkesteri tehostaa toimintaansa ja hakee kustannussäästöjä tai lisää omia tuottojaan. Kouvolan konserttien kävijämäärät ovat ennen koronaa olleet 7712 (v. 2018) ja 7979 (v.2019) kuulijaa vuositasolla, konsertteja molemmissa kaupungeissa sama määrä. Pahimpina koronavuosina 2020–2021 toiminnan painopiste siirtyi verkkokonsertteihin – ne saavuttivat kymmeniätuhansia katselukertoja, kuntakohtaisia tietoja ei ole saatavilla. Vuonna 2022 kuulijoita Kouvolan konserteissa oli 3313, konsertteja Kouvolassa 39 % orkesterin konserteista. Koronasta toipuminen näkyy vielä vuoden 2022 luvuissa.

Kouvolan kaupunginteatteri on ammatillinen valtionosuutta saava teatteri ja kaupungin kokonaan omistama osakeyhtiö. Teatteri työllistää sekä tuottaa myös aluetaloudellisia vaikutuksia. Kouvolan teatterin henkilöstö-, kiinteistö- ja muiden menojen suora vaikutus aluetalouteen on n. 3,3 milj. euroa. Lisäksi välilliset aluevaikutukset teatteriyleisön kulutuksen (majoitus-, ravintola-, matkailu- ja kuljetuspalvelut) kautta ovat arvioiden mukaan 1–2 milj. euroa. Monipuoliset kulttuuripalvelut ovat tärkeitä myös kaupunkien ja alueiden kilpailukyvyn, vetovoiman ja viihtyisyyden edistäjinä. Kulttuurin hyvinvointi- ja terveysvaikutukset on todettu merkittäviksi eri tutkimuksissa (SITRA, WHO). Nykyisin kuntien valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan (HYTE-kerroin), missä kunnan kulttuuritoiminta on yksi indikaattori. Teatterin katsojamäärät ennen koronaa vuosina 2018 ja 2019 olivat noin 34 000 katsojaa vuodessa ja vuonna 2022 n. 28 000 katsojaa. Koronasta toipuminen näkyy vielä vuoden 2022 luvuissa. Vertailussa kooltaan vastaaviin teattereihin Kouvolan teatterin toiminta on kustannustehokasta. Kaupungin

avustuksen taso asukasta kohti on vertailun alhaisin myös ilman kiinteistökustannuksia. Kouvolan avustus vuonna 2022 oli 15,80 euroa asukasta kohden, muut vertailukaupungit 20,11–45,12 euroa ja ilman kiinteistökustannuksia Kouvola 10,43 euroa ja muut 12,35–23,46 euroa.

Kaupungin tuki on jatkossa Kuusankosken teatterille tilavuokran (84 000 euroa) suuruinen ja toiminta-avustus loppuu kokonaan. Kansalaisopisto maksaa osan vuokrasta ja tekee yhteistyötä taiteen perusopetuksessa. Anjalankosken teatterin osalta teatterikiinteistö on esitetty lahjoitettavaksi teatterin kannatusyhdistykselle tilavuokra-avustuksen sijaan. Kate Kuusankosken teatterin avustuksen muutokselle (84 000 euroa) tulee kohdistaa käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Sivistys/yhteenvedo muutoksista

Kuusankosken yhtenäiskoulun rakentamista aikaistetaan niin, että koulu valmistuu vuoden 2027 syksyllä. Teatterin investointia siirretään yhdellä vuodelle eteenpäin, jolloin se valmistuu vuoden 2029 lopussa. Kuusankosken teatteria avustus on tilavuokran suuruinen (84 000 euroa). Muut uimahallit lakkautetaan viimeistään uuden uimahallin käyttöönottovuoden loppuun mennessä. Inkeröisten jäähalli suljetaan jääkauden 2023–2024 jälkeen. Toimialan/lautakuntien toimintakate pysyy ennallaan.

Tekniikka ja ympäristö

Kaupunginjohtajan esitykseen on lisätty yksityistieavustuksiin 75 000 euroa ja joukkoliikenteen palvelujen ostoihin 25 000 euroa. Vastaava vähennys tehdään vähentämällä koko teknisen lautakunnan alaisten palvelujen määräaikaisten henkilöstökuluista 34 000 euroa ja vähentämällä palvelujen ja aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoista 41 000 euroa. Vähennys näkyy palvelutason laskuna osassa palveluita. Joukkoliikenteen lippujen hinnat tullaan tarkistamaan verrokkikuntien tasolle ja lipputulosten tuloarvioita nostetaan 25 000 euroa.

Yritystontit

Kaupunki varmistaa riittävällä yritystonttivarannolla, että kaupungista löytyy valmiita yritystontteja uusien ja olemassa olevien yritysten tarpeisiin. Kouvolan kaupungin maapolitiikan mukaisesti uudet asemakaavat tehdään lähtökohtaisesti alueille, joista kaupunki omistaa pääosan. Tällä tavoin varmistetaan yritysalueiden asemakaavoituksen sujuvuus ja pidetään raakamaan hintataso kohtuullisena. Lisäksi varmistetaan, että kaupungista löytyy yksityisessä omistuksessa olevien tonttien lisäksi myös riittävän laajasti kaupungin omistuksessa olevia asemakaavoitettuja yritystontteja eripuolilta kaupunkia.

Vuoden 2024 talousarvioon yritysalueet -kärkihankkeelle esitetään 1 milj. euron määrärahaa maanhankintaan ja 1,75 milj. euroa yhdyskuntatekniikan investointeihin. Kärkihanke painottuu

tonttivarannon kasvattamiseen, eli maanhankintaan ja asemakaavoitukseen. Yhdyskuntatekniikan investointeja tehdään kärkihankkeen aikana kriittisesti arvioiden vain osalle alueita. Raakamaan hinta on Kouvolassa noin 1,5–2,5 euroa/m² eli yhdellä miljoonalla kaupunki pystyy hankkimaan raakamaata noin 40–60 ha asemakaavoitettavaksi ja jalostettavaksi yritystonteiksi. Maanhankinta perustuu kärkihankkeessa vapaaehtoisin kauppoihin ja maanvaihtoihin.

Esimerkiksi yritystontit-hankkeeseen kuuluva Tervaskangas 2- asemakaava-alue on kooltaan noin 68 ha. Kouvolan kaupungin omistamat tontit Tervaskankaalla on noin 80–120 euroa/kem² sijainnista ja koosta riippuen. Esimerkiksi yhden hehtaarin kokoisen tontin myynnistä Tervaskankaalla kaupunki voi saada 0,5 milj. euroa käyttötalouteen tontinmyyntivoittoa.

Yritystonteille sijoittuvat yksityiset rakennusinvestoinnit ovat kaupungin elinvoiman kannalta merkittäviä. Esimerkiksi 1–2 ha tontille rakennettavan tilaa vaativan kaupan yksikön kokonaisinvestointi voi olla noin 10-15 milj. euroa. Kaupan yksikkö saattaa työllistää toimialan mukaan esimerkiksi 20–40 henkeä. Lisäksi kaupunki saa yritystonteista ja niillä olevista rakennuksista merkittäviä vuotuisia kiinteistöverotuloja.

Tekniikka ja ympäristö, yhteenveto

Yksityisavustuksien summaa on nostettu 75 000 eurolla, toiminnassa vaikutus näkyy osana palveluita palvelutason laskuna sekä hintojen nousuna. Toimialan/lautakuntien toimintakate pysyy ennallaan.

Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelma, esittelymateriaali, koonti muutoksista sekä palveluverkkoihin liittyvät materiaalit ovat liitteinä.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi, sivistysjohtaja Veikko Niemi, puh. 020 615 7727, veikko.niemi(at)kouvola.fi ja tekninen johtaja Hannu Tylli, puh. 020 615 8570, hannu.tylli(at)kouvola.fi

Asiaa ovat kokouksessa esittelemässä ja asiantuntijoina vastaamassa kysymyksiin erillisen aikataulun mukaisesti talousjohtaja Hellevi Kunnas, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, sivistysjohtaja Veikko Niemi ja tekninen johtaja Hannu Tylli.

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että

1. Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024–2027 taloussuunnitelman ja oikeuttaa talousjohtajan tekemään talousarvioon teknisiä korjauksia.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä määrärahojen osalta osana vuoden 2024 talousarviota ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelmaa seuraavat asiat:

2. Kuusankosken yhtenäiskoulun suunnittelua ja rakentamista aikaistetaan niin, että koulu voi aloittaa toimintansa syksyllä 2027. Lisäksi Kuusankosken alueella sijaitsevat Pilkanmaan ja Hirvelän koulut yhdistetään osaksi nykyistä Kuusankosken keskustan koulua syksyllä 2024,
3. Kuusankosken, Inkeröisten ja Valkealat uimahallit lakkautetaan viimeistään Urheilupuiston uimahallin laajennuksen ja peruskorjauksen käyttöönottovuoden loppuun mennessä ja edellä mainituissa uimahalleissa tehdään ainoastaan välttämättömiä korjaustoimenpiteitä pieninvestointimäärärahojen mahdollistamissa puitteissa uimahallien ollessa toiminnassa,
4. Inkeröisten jäähallin määräraha lakkaa kuluvan jääkauden 2023–2024 jälkeen,
5. kaupunginteatterin investointia siirretään yhdellä vuodella, niin että uusi teatteri valmistuu kokonaisuudessaan vuonna 2029,
6. Kuusankosken Teatterin Kannatusyhdistys ry:tä avustetaan ainoastaan tilavuokran verran,
7. Konsernipalvelun tilapalvelut -palvelun toimivaltaa vahvistetaan investointien hankesuunnittelussa tekemällä seuraavassa hallintosäännön päivityksessä tarvittavat muutokset.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen teki seuraavan muutosehdotuksen kohtaan 3.1.2 Kaupunginhallitus:

”Esitys: Talouden tasapainotusta tehostetaan toimialojen sisällä prosessien kehittämisen, muiden kuntien kustannusvertailun toimenpiteiden, lakisääteiset ja ei-lakisääteiset palveluselvitysten, henkilöstön eläköitymisen hyödyntämisen, tehtävänkuvien uudelleen määrittelyn, palveluverkkomuutosten, kiinteistöjen myynnin ja tapahtumatilojen kaupallisen toiminnan avulla saavuttaen vähintään vuosittaisen tason 4 milj. € suunnittelukauteen 2027 mennessä. (2024 1 milj €, 2025 2milj €, 2026 3 milj € ja 2027 4 milj€)

Tästä kohdistuu 2024 talousarviossa vähennyksenä Kaupunginhallitus 30% 300 000 €.

Selvitysten valmistuessa hallitus voi esittää valtuustolle talousarviomuutoksen näihin jakosuhteisiin. Säästötavoitteet ja jaot määritellään vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä.”

Jäsenet Miia Witting ja Liisa Varjola kannattivat Karvosen esitystä.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen teki seuraavat muutosehdotukset kohtaan 3.2.1 Kasvatus- ja opetuslautakunta:

”Esitys: Hirvelän ja Piikanmaan koulut jatkavat vuoteen 2027, kunnes Kuusankosken yhtenäiskoulu valmistuu. Rakennukset voidaan sulkea välittömästi, mikäli käyttäjien tai henkilökunnan turvallisuutta tai terveellisyttä tiloissa toimimiseen ei voida taata. Oman palvelutoiminnan 10v suunnittelukaudella käytöstä poistuviin rakennuksiin ei enää investoida ollenkaan, vaan ainoastaan tehdään välttämättömät korjaustoimenpiteet. Näiden osalta hyväksytään se, että rakennuksien kunto huononee ja mahdollinen myyntiarvo heikkenee. Mikäli korjaustoimenpide käytöstä poistuvan kohteen osalta on lautakunnan talousavion ylittävä, lähtökohtaisesti investointia ei tehdä ja sulun valmistelu tuodaan lautakunnalle päätettäväksi.

TA lisäys 2024 302 500€ ja suunnitelmavuodet 605 000€.”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

”Esitys: Talouden tasapainotusta tehostetaan toimialojen sisällä prosessien kehittämisen, muiden kuntien kustannusvertailun toimenpiteiden, lakisääteiset ja ei-lakisääteiset palveluselvitysten, henkilöstön eläköitymisen hyödyntämisen, tehtävänkuvien uudelleen määrittelyn, palveluverkkomuutosten, kiinteistöjen myynnin ja tapahtumatilojen kaupallisen toiminnan avulla saavuttaen vähintään vuosittaisen tason 4 milj. € suunnittelukauteen 2027 mennessä. (2024 1 milj €, 2025 2milj €, 2026 3 milj € ja 2027 4 milj€)

Tästä kohdistuu 2024 talousarviossa vähennyksenä Kasvatus- ja opetuslautakunta 25% 250 000€.

Selvitysten valmistuessa hallitus voi esittää valtuustolle talousarviomuutoksen näihin jakosuhteisiin. Säästötavoitteet ja jaot määritellään vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä.”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen teki seuraavat muutosehdotukset kohtaan 3.2.2 Liikunta- ja kulttuurilautakunta:

”Esitys: Kuusankosken uimahallia ei avata enää 2023 alkaneet sulun jälkeen.

TA vähennys 2024 367 000€, 2025-2027 590 000€.”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

”Esitys: Valkealan ja Inkeröisten uimahallit jatkavat siihen asti, kunnes niiden tekninen käyttöikä tulee täyteen, terveysturvallinen käyttö ei ole mahdollista tai käyttäjien määrä vähentyy 6kk tarkastelujaksolla 30%.

Rakennukset voidaan sulkea välittömästi, mikäli käyttäjien tai henkilökunnan turvallisuutta tai terveellisyttä tiloissa toimimiseen ei voida taata. Oman palvelutoiminnan 10v suunnittelukaudella käytöstä poistuviin rakennuksiin ei enää investoida ollenkaan, vaan ainoastaan tehdään välttämättömät korjaustoimenpiteet. Näiden osalta hyväksytään se, että rakennuksien kunto huononee ja mahdollinen myyntiarvo heikkenee. Mikäli korjaustoimenpide käytöstä poistuvan kohteen osalta on lautakunnan talousavion ylittävä, lähtökohtaisesti investointia ei tehdä ja sulun valmistelu tuodaan lautakunnalle päätettäväksi.

TA lisäys vuoteen 2027 1 milj€ mikäli molemmat hallit ovat edelleen käytössä. Inkeroinen 400 000€, Valkeala 600 000€.”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

”Esitys: Inkeroinen, Valkealan ja Kuusankosken jäähalleista etsitään toimijoiden kanssa uusia tulohankkimismahdollisuuksia. 1.8.2025 mennessä tehdään selvitys onko edellytyksiä saada 300 000€ nettokustannusten vähennyksiä mainitusta jäähalliverkosta. Mikäli tämä ei täyty, niin Inkeroinen jäähalli suljetaan talvikauden 2026-27 jälkeen.

TA lisäys 2024 50 000€, koska osa säästöistä kuittaantuvat suunnitelluilla alaskirjauksilla

TA lisäys 2025-2026 300 000€

TA lisäys 2027 150 000€

Harrastajateattereiden toimitilatuet Anjalankoskella ja Kuusankoskella jatkuu, mutta toiminta-avustukset lakkautetaan.

TA lisäys 2024 50000€”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

”Esitys: Talouden tasapainotusta tehostetaan toimialojen sisällä prosessien kehittämisen, muiden kuntien kustannusvertailun toimenpiteiden, lakisäätteiset ja ei-lakisäätteiset palveluselvitysten, henkilöstön eläköitymisen hyödyntämisen, tehtävänkuvien uudelleen määrittelyn, palveluverkkomuutosten, kiinteistöjen myynnin ja tapahtumatilojen kaupallisen toiminnan avulla saavuttaen vähintään vuosittaisen tason 4 milj. € suunnittelukauteen 2027 mennessä. (2024 1 milj €, 2025 2milj €, 2026 3 milj € ja 2027 4 milj€)

Tästä kohdistuu 2024 talousarviossa vähennyksenä Liikunta- ja kulttuurilautakunta 15% 150 000€.

Selvitysten valmistuessa hallitus voi esittää valtuustolle talousarviomuutoksen näihin jakosuhteisiin. Säästötavoitteet ja jaot määritellään vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä.”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Janne Patjas teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Ehdotan, että teatteri-investointia siirretään kahdella vuodella eteenpäin tarkasteltavaksi.”

Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Jäsen Janne Patjas jätti asiaan eriävän mielipiteen.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Janne Patjas teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Ehdotan, että Kymenlaakson orkesteri Oy:n tuki päättyy vuoteen 2026.”

Jäsen Anni Villikka kannatti Patjaksen ehdotusta.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Anni Villikka teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Esitän talousarvioon muutettavaksi, että Utin koulun Kaipiaisten yksikössä jatkuu perusopetus normaalisti ja talousarvioon tehdään tarvittavat korjaukset laskelmiin tämän osalta.”

Jäsen Janne Patjas kannatti Villikan esitystä.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen teki seuraavat muutosehdotukset kohtaan 3.3.1 Tekninen lautakunta:

”Esitys: Yksityistietukien kokonaissuuruus on 0,5 milj, TA lisäys 2024 50 000€.

Esitys: Talouden tasapainotusta tehostetaan toimialojen sisällä prosessien kehittämisen, muiden kuntien kustannusvertailun toimenpiteiden, lakisääteiset ja ei-lakisääteiset palveluselvitysten, henkilöstön eläköitymisen hyödyntämisen, tehtävänkuvien uudelleen määrittelyn, palveluverkkomuutosten, kiinteistöjen myynnin ja tapahtumatilojen kaupallisen toiminnan avulla saavuttaen vähintään vuosittaisen tason 4 milj. € suunnittelukauteen 2027 mennessä. (2024 1 milj €, 2025 2milj €, 2026 3 milj € ja 2027 4 milj€)

Tästä kohdistuu 2024 talousarviossa vähennyksenä Tekninen lautakunta 30% 300 000€.

Selvitysten valmistuessa hallitus voi esittää valtuustolle talousarviomuutoksen näihin jakosuhteisiin. Säästötavoitteet ja jaot määritellään vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä.”

Jäsen Liisa Varjola kannatti Karvosen esitystä.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Jukka Nyberg teki seuraavan muutosehdotuksen kohtaan 3.2.2:

”Esitän, että Kuusankosken uimahalli jatkaa toimintaansa kuten aiemmin on valtuustossa päätetty. Eli niin kauan kuin uusi uimahalli valmistuu.”

Jäsen Janne Patjas kannatti Nybergin esitystä.

Kokous keskeytettiin klo 10.49-11.45.

Kehittämispäällikkö Liisa Kolari oli asiantuntijana paikalla klo 11.45-12.11.

Kokous keskeytettiin klo 12.18-12.31.

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Janne Patjas teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Ehdotan, että Kouvola käynnistää YT-neuvottelujen valmistelun miljoonan euron säästötavoitteella.”

Jäsen Ukko Bamberg kannatti Patjaksen esitystä.

Jäsen Kirsi Kekki poistui kokouksesta klo 12.43. Varajäsen Sari Melkko saapui kokoukseen klo 12.47.

Kaupunginhallitus hyväksyi Karvosen muutosesitykset kohtiin 3.1.2 ja 3.2.1 yksimielisesti.

Koska oli tehty useita kannatettuja muutosesityksiä, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ensin äänestetään Villikan muutosesitys vastaan pohjaesitys. Ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Villikan esitystä, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 8 (kahdeksan) JAA-ääntä (Karvonen, Raunio, Huuhilo, Melkko, Varjola, Pakkanen, Aikio, Leppänen), 4 (neljä) EI-ääntä (Nyberg, Bamberg, Patjas, Villikka) ja 1 (yksi) TYHJÄÄ (Witting). Puheenjohtaja totesi pohjaesityksen voittaneen äänestyksen.

Jäsen Anni Villikka jätti asiaan eriävän mielipiteen: ”Kouvolan kaupungin ei tule lakkauttaa Utin koulun Kaipiaisten yksikköä ja yhdistää oppilaita Uttiin.

Tästä saatavat säästöt ovat minimaaliset verrattuna lasten hyvinvointiin ja turvallisuuteen koulumatkojen pidentyessä ja koulupäivän pituuden kasvaessa. Lisäksi kaupungin maksettavaksi tulee Kaipiaisten koulun saama valtionavustus.”

Jäsen Milla Raunio poistui kokouksesta klo 13.09 (osallisuusjäävi.)

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: seuraavaksi äänestetään Karvosen muutosesitys kohtaan 3.2.2 vastaan Nybergin esitys. Ne,

jotka kannattavat Karvosen esitystä, äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Nybergin esitystä, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 9 (yhdeksän) JAA-ääntä (Bamberg, Karvonen, Witting, Huuhilo, Melkko, Varjola, Pakkanen, Aikio, Leppänen) ja 3 (kolme) EI-ääntä (Nyberg, Patjas, Villikka). Puheenjohtaja totesi Karvosen esityksen voittaneen äänestyksen.

Jäsen Jukka Nyberg jätti asiaan eriävän mielipiteen: "Kuusankosken uimahalli on perinteisesti ollut selkeästi eniten käytetty halli Kouvolassa. Liitteen mukaisessa raportissa on selkeä merkintä, että Kuusankosken uimahalli on ruuhkaisin. Kuusankoski on myös merkittävä tiivis väestökeskittymä Kouvolassa. Päätös eriarvoistaa kuusankoskelaiset uimahalliverkon alasajoprosessissa."

Tapio Karvosen kaikki muutosesitykset kohtaan 3.2.2 hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: seuraavaksi äänestetään pohjaesitys vastaan Patjaksen esitys Kymenlaakson orkesterin tuesta. Ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Patjaksen esitystä, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 10 (kymmenen) JAA-ääntä (Nyberg, Bamberg, Karvonen, Witting, Huuhilo, Melkko, Varjola, Pakkanen, Aikio, Leppänen) ja 2 (kaksi) EI-ääntä (Patjas, Villikka). Puheenjohtaja totesi pohjaesityksen voittaneen äänestyksen.

Jäsen Janne Patjas jätti asiaan eriävän mielipiteen.

Milla Raunio saapui kokoukseen 13.20.

Karvosen muutosesitykset kohtaan 3.3.1 hyväksyttiin yksimielisesti.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: seuraavaksi äänestetään pohjaesitys vastaan Patjaksen muutosesitys YT-neuvottelujen valmistelujen käynnistämisestä. Ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Patjaksen esitystä, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 6 (kuusi) JAA-ääntä (Raunio, Witting, Huuhilo, Melkko, Varjola, Aikio) ja 7 (seitsemän) EI-ääntä (Nyberg, Bamberg, Karvonen, Patjas, Villikka, Pakkanen, Leppänen). Puheenjohtaja totesi Patjaksen esityksen voittaneen äänestyksen.

Jäsen Miia Witting jätti asiaan eriävän mielipiteen.

Lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella mukaan: Jos kunnan tai hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehtoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tekee kunnanvaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen. Tämän johdosta kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jouko Leppänen ehdotti asian jättämistä pöydälle, ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ja asian käsittely keskeytettiin.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Jäsen Kirsi Kekki poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana ja paikalle saapui varajäsen Sari Melkko.

Jäsen Milla Raunio ei osallistunut asian käsittelyyn klo 13.09 – 13.20 (osallisuusjäävi).

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 287

Valmistelija: vs. hallintojohtaja Jussi Stoor, puh. 020 615 6594, jussi.stoor(at)kouvola.fi

Kaupunginhallitus jatkaa asian käsittelyä. Talousarvioesitystä ja -suunnitelmaa on muutettu edellisessä kokouksessa keskustelluiden ja äänestettyjen muutosehdotusten pohjalta, pois lukien muutosesitys YT-neuvottelujen valmistelujen käynnistämisestä, joka on sisällytetty tekstikirjauksena talousarvioon. Kuntaliiton hallintojuristin mukaan myös esittelijä voi muuttaa alkuperäistä päätösehdotustaan, vaikka asia on jätetty edellisessä kokouksessa pöydälle.

Kaupungin yhteistyöryhmä kokoontuu 10.11.2023 käsittelemään talousarvioehdotukseen sisältyviä henkilöstömenojen vähennyksiä, ja niiden edellyttämiä toimenpiteitä. Henkilöstöpalveluiden lausunto asiaan on oheismateriaalina.

Vuoden 2024 talousarvio- ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelmaluonnos ja esittelymateriaali ovat **liitteinä**.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi, henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, puh. 020 615 4001, paivi.karhu(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että

1. Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024–2027 taloussuunnitelman ja oikeuttaa talousjohtajan tekemään talousarvioon teknisiä korjauksia.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä määrärahojen osalta osana vuoden 2024 talousarviota ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelmaa seuraavat asiat:

2. Konsernipalvelun tilapalvelut -palvelun toimivaltaa vahvistetaan investointien hankesuunnittelussa tekemällä seuraavassa hallintosäännön päivityksessä tarvittavat muutokset.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Tapio Karvonen teki muutetun päätösehdotuksen:

”Tämä lause poistetaan ta-esityksestä sivulta 10, kohta 2.2.3:

Lisäksi tehtiin kannatettu esitys siitä, että Kouvola käynnistää YT-neuvotteluiden valmistelun miljoonan euron säästötavoitteella. Esitys hyväksyttiin äänestyksen jälkeen. Tämä esitys sisällytetään tekstikirjauksena talousarvioon.”

Jäsenet Kirsi Kekki ja Jukka Nyberg kannattivat Karvosen esitystä.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat pohjaesitystä, äänestävät "JAA", ja ne, jotka kannattavat Karvosen muutosesitystä, äänestävät "EI". Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin yksi (1) JAA-ääni (Patjas) ja kaksitoista (12) EI- ääntä (Nyberg, Bamberg, Karvonen, Raunio, Witting, Huuhilo, Kekki, Villikka, Varjola, Pakkanen, Aikio, Leppänen). Puheenjohtaja totesi Karvosen muutosesityksen voittaneen äänestyksen.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että

1. Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024–2027 taloussuunnitelman seuraavalla muutoksella:

Tämä lause poistetaan ta-esityksestä sivulta 10, kohta 2.2.3:

Lisäksi tehtiin kannatettu esitys siitä, että Kouvola käynnistää YT-neuvotteluiden valmistelun miljoonan euron säästötavoitteella.

Esitys hyväksyttiin äänestyksen jälkeen. Tämä esitys sisällytetään tekstikirjauksena talousarvioon.”

ja oikeuttaa talousjohtajan tekemään talousarvioon teknisiä korjauksia.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä määrärahojen osalta osana vuoden 2024 talousarviota ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelmaa seuraavat asiat:

2. Konsernipalvelun tilapalvelut -palvelun toimivaltaa vahvistetaan investointien hankesuunnittelussa tekemällä seuraavassa hallintosäännön päivityksessä tarvittavat muutokset.

Kaupunginhallitus päätti tarkistaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 13.11.2023 lukien.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle ja kaupunginlakimies Päivi Sandåsille. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Liitteet

- Liite1 Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2027 kv13112023_kh13112023
- Liite2 Talousarvio 2024 esitysmateriaali Kv13112023_kh13112023
- Liite3 Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2027_kh13112023
- Liite4 Talousarvio 2024_esitysmateriaali_kh13112023

Oheismateriaali

Henkilöstöjohtajan lausunto kaupunginhallitukselle yhteistoimintamenettelystä 9.11.2023_kh13112023

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2027_Kh06112023

Muutokset talousarvion KJ2-versioon_Kh06112023

Talousarvio 2024_esitysmateriaali_Kh06112023

Ennakkovaikutusten arviointi Alue toiminta ja osallistuva budjetointi_kh06112023

Avustukset Ennakkovaikutusten arviointi_kh06112023

Ennakkovaikutusten arviointi, Apuva 18.10.2023_kh06112023

Avustusten ennakkovaikutusten arviointi kaupunginhallitukselle 24.10.2023_kh0611202

Ennakkovaikutusten arviointi Kipinä 22.10.2023_kh06112023

Ennakkovaikutusten arviointi Saaga 23.10.2023_kh06112023

Ennakkovaikutusten arviointi YHVI 18.10.2023_kh06112023

Sopimuskumppanien vastauksia 22.10.2023_kh06112023

Adressi Kymi Sinfoniettan toiminnan jatkamiseksi_kh16102023

Suomen Säveltäjät ry:n lausunto Kymi Sinfoniettan toimintaedellytysten turvaamisesta_kh16102023

Lausuma Kouvolan kaupungille jääurheilun lajiliitoilta_kh06112023

Kaupunginhallitus 08.10.2018 323 § Organisaatiouudistukseen liittyvä loppuraportti_kh06112023

Kaupunginhallitus 28.10.2019 343 § Perlacon Oyn raportti Kouvolan kaupungin sopeutustyöstä_kh06112023

Kaupunginhallitus 14.09.2020 § 245 Perlacon Oyn jatkotyön ohjausryhmän raportti_kh06112023

Uusi Kouvola -projektin loppuraportti 3.10.2018_kh06112023

Kasvatus ja opetus toimialan palveluverkkopäätös kv 11112019_kh06112023

Liikunta ja kulttuuri toimialan palveluverkkopäätös kv 11112019_kh06112023

Liikunnan palveluverkkoselvitys 2020-2030_kh06112023

Varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittämissuunnitelma 27.1.2021Kaopla,
8.3.2021KH,15.3.2021KV_kh06112023

Ennakkovaikutusten arviointi Kouvolan uuden virkistysuimalan sijaintivaihtoehdoista
26.4.2021_kh06112023

Kouvolan uimahallien tarveselvitys 2018_kh06112023

Kouvolan virkistysuimalan tarveselvitys 2021_kh06112023

Kouvolan kaupungin perusopetus 2019-2030 loppuraportti kv11.11.2019,
Kaopla30032022_kh06112023

Ammattikorkeakoulujen laskennallisen rahoituksen mallin muuttaminen**6174/00.04.01/2023****Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 288**

Valmistelija: vs. hallintojohtaja Jussi Stoor, puh. 020 615 6594, jussi.stoor(at)kouvola.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriössä on meneillään työ yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahoitusmallien muuttamiseksi seuraavaa ministeriön ja korkeakoulujen välistä sopimuskautta, 2025-2028 varten. Vuosi 2025 tulee nopeasti ja vuonna 2023 korkeakouluissa tehdyt tulokset ovat vasta silloin ensikertaa mallien laskennassa mukana. Tästä johtuen on mallia uudistettaessa ollut vahva konsensus siitä, että mallimuutosten on nyt oltava maltillisia ja suuremmat muutokset on valmisteltava vasta sopimuskautta vuodesta 2029 eteenpäin varten.

Nyt ammattikorkeakoulujen rahoitusmallia ollaan muuttamassa monelta osin. Koulutuksen osalta merkittävien niistä on 3% osuuden antaminen uudelle, ensimmäistä tutkintoa suorittavien opiskelijoiden osuutta mittaavalle kriteerille. Tämä 3% osuus on tarkoitus ottaa jatkuvasta oppimisesta ja yhteisistä opinnoista, joilla on nyt ollut mallissa 9% osuus. Samalla on tarkoitus jättää jatkuvan oppimisen tuloksista pois ulkomaalaisten suorittamat opintopisteet. Tämän lisäksi ollaan oleellisesti pienentämässä sitä kerrointa, jolla toista samantasoista tutkintoa suorittaneiden tutkinnot huomioidaan.

Vaikutus Itä-Suomeen ja ammattikorkeakouluun

Kaikki edellä karkeasti kuvatut muutokset ovat sinällään perusteltuja. Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun kohdalta ne kuitenkin ajoittuisivat samaan aikaan Savonlinnan OKL:n menetyksen vuoksi annettujen lisäaloituspaikkojen määräaikaisen rahoituksen päättymisen kanssa. Tämä johtaisi tilanteeseen, jossa Xamkin rahoitus laskisi vuodesta 2025 alkaen lähes kymmenen miljoona euroa eli yli 12% sen vuosittaisesta valtionrahoituksesta.

Ministeriö on tähän saakka pitänyt keskeisenä, että jo korkeakoulututkinnon suorittaneiden osaamisen päivittäminen tapahtuisi muutoinkin, kuin hakeutumalla uuteen tutkintoon. Jatkovaa oppimista on myös muutoin vahvasti edistetty, mm. kansallisella strategialla. Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu on toteuttanut näitä kansallisia tavoitteita esimerkillisesti ja sen avoin ammattikorkeakoulu on noussut maan suurimmaksi ohittaen myös suurimmat avoimet yliopistot. Xamk on myös ainoa, jonka avoimen tarjonta on osoittautunut merkittävässä

määrin kansainvälisesti halutuksi. Xamkin avoimen suorituksista noin 20% onkin ulkomaalaisten suorittamia.

Rahoitusmallin muutosten kohdistuessa nyt jatkuvaan oppimiseen sulkien ulkomaalaisten opiskelijoiden suoritukset kokonaan laskennan ulkopuolelle, aiheutetaan tilanne, jossa yksi korkeakoulu joutuu kohtuuttomiin taloudellisiin vaikeuksiin muutoksen ollessa muiden korkeakoulujen kannalta lähes merkityksetön. Vain kaksi muuta ammattikorkeakoulua menettäisi mainitsemisen arvoisen osan rahoituksestaan, mutta niiden muutos olisi kuitenkin vain murto-osa Xamkiin kohdistuvasta muutoksesta. Xamk on muutoksessa ainoa selkeä häviöjä.

Malleja valmisteltaessa on ohitettu muita muutoksia, koska ne kohtelisivat korkeakouluja eri tavoin. Vaikka mallin muuttuessa sovellettaisiin aiempien muutosten tapaa sääntöä, jossa mallimuutoksesta johtuva rahoituksen muutos ei olisi kuin korkeintaan kolme prosenttia suuntaansa, ei tämä poista rahoituksen laskua, vaan ainoastaan hidastaa sitä tapahtumaan 2-3 vuoden aikana.

Etelä-Savon ja Kymenlaakson tilanne ja kehitys ei viimevuosina ole ollut vahvaa. Venäjän laittoman hyökkäyssodan vaikutukset ovat maassamme kohdistuneet vahvasti näihin maakuntiin. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu on näinäkin vaikeina aikoina kyennyt olemaan yksi maakunnan kehityksen vetureista. 58% Kymenlaaksoon ja 53% Etelä-Savoon sijoittuvista uusista korkeakoulutetuista on valmistunut Xamkista. Maakunnan väestön hakeutuessa opiskelemaan korkeakouluihin, on Xamk kolme kertaa suosittu hakukohde kuin mikään muu korkeakoulu. Xamk vastaa myös yli puolesta molempien maakuntien TKI-panostuksesta.

Xamk on myös ollut nykyisellä rahoitusmallilla ylivoimaisesti parhaiten suoriutuva ammattikorkeakoulu tuottaen keskiarvoon verrattuna kokoonsa nähden 144% mallin mittaamia tuloksia.

Omistajakunnilta on pyydetty kannanottoja ammattikorkeakoulujen laskennallisen rahoituksen mallin muuttamiseen.

Lisätietoja: vs. hallintojohtaja Jussi Stoor, puh. 020 615 6594, [jussi.stoor\(at\)kouvola.fi](mailto:jussi.stoor(at)kouvola.fi)

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää antaa kannanottonaan seuraavan lausunnon:

Kouvolan kaupunki Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun omistajana edellyttää, että muutosta kohtuullistetaan ja se toteutetaan tavalla, joka vaikuttaa tasaisemmin ammattikorkeakoulujen talouteen. Käytännössä tämä voidaan tehdä niin, että ulkomaalaisten opiskelijoiden vuoden 2023 loppuun saakka suorittamat opintopisteet jatkuvassa oppimisessa

huomioidaan niin kauan, kuin korkeakoulut ovat kohtuudella voineet olettaa niiden olevan laskennassa mukana. Ne poistettaisiin laskennasta vasta vuonna 2028. Samoin kaupunki edellyttää, että tutkintokoulutukseen liittyvä uusi ensimmäistä tutkintoaan suorittavien osuutta kuvaava kriteeri rahoitetaan ottamalla sen 3% osuus nykyisen mallin tutkinto-osuudesta, josta sen ollessa 56% osuudella nykyisen mallin suurin komponentti, voidaan tämä vähennys tehdä. Nämä muutokset kohtuullistaisivat tilanteen Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun kannalta heikentämättä oleellisesti minkään muun ammattikorkeakoulun tilannetta.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 285, § 286, § 287, § 288

Muutoksenhakukielto

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §.